

อำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองกับการวิเคราะห์กำหนดนโยบายสาธารณะ ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์*

กฤติณา วรพลจิรา ** ณัฐวุฒิ บึงจันทร์***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการวิเคราะห์กำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ 2) เพื่อศึกษาบทบาทและกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะของกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ 4) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็น ข้าราชการ พนักงาน นักการเมืองและกลุ่มนักธุรกิจจำนวนทั้งสิ้น 1,891 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคอน

ผลการวิจัยพบว่า 1. การวิเคราะห์การกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และพบว่ากระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะถูกกำหนดจากอำนาจรัฐส่วนกลางมากที่สุด รองลงมาด้านการเสนอทางเลือกการพัฒนาทางเลือกการมีส่วนร่วมของประชาชนและปัจจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายการเมืองกับฝ่ายบริหาร 2. บทบาทและกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะของกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบลด้าน การใช้อำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองของพนักงาน ข้าราชการ นักการเมืองและกลุ่มนักธุรกิจอยู่ในระดับมาก และพบว่าการใช้อำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองของพนักงาน ด้านการให้ข้อมูลเสนอแนะฝ่ายการเมืองมากที่สุด 3. ความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองและการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลอำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายสาธารณะด้านกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะอยู่ในระดับสูงมาก รองลงมาด้านการเสนอทางเลือก การพัฒนาทางเลือกการมีส่วนร่วมของประชาชนและปัจจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายการเมือง 4. การเสนอแนะแนวทางการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ สนับสนุนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เพื่อลดปัญหาการแทรกแซงจากฝ่ายการเมือง การป้องกันการทุจริตของพนักงาน ข้าราชการ และนักการเมืองในองค์การบริหารส่วนตำบล

คำสำคัญ: ผลประโยชน์ทางการเมือง, นโยบายสาธารณะ

* วิทยานิพนธ์ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

** นักศึกษา หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

*** อาจารย์, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

Power of Political Interstand Public Policy Analysis of Sub-District Administrative Organization in Phetchabun Province^{*}

Krittina Woraponchila^{**} Nuttawut Bungchan^{***}

Abstract

The purposes of the research were 1) to study about public policy analysis of sub-district administrative organizations in Phetchabun province 2) to study roles and processes of public policy decision-making of the political interest group in sub-district administrative organizations in Phetchabun province 3) to study the relationship of the factors affecting public policy decision-making of sub-district administrative organizations in Phetchabun province, and to 4) to suggest guidelines of public policy decision-making of sub-district administrative organizations in Phetchabun province. The populations with 1,819 samples used in the research were public servants, employees, politicians, and groups of businessmen. The research tool used to collect data was a questionnaire. The data was analyzed by a statistical packaged program with frequency, percent, mean, standard deviation, and canonical correlation analysis. The research findings were:

1. The overall result of public policy analysis of sub-strict administrative organizations in Phetchabun province washing. Meanwhile, a process of public policy decision-making decentralized by the central state power washing hest. 2. Roles and processes of public policy decision-making of the political interest group in sub-district administrative organizations in Phetchabun province and power usage for political interest of public servants, employees, politicians and groups of businessmen were high. 3. The relationship of power of political interest and public policy decision-making of sub-district administrative organizations; the power of political interest influencing the public policy, especially public policy decision-making, was high. Meanwhile, public participation based optional development proposition and the factors related to the relationship between political and administrative sectors were secondary. 4. Suggestions on guidelines of public policy decision-making of sub-district administrative organizations in Phetchabun; support for the public to participate in public policy decision-making in order to reduce intervention from the political sector and anticorruption of public servants, employees and politicians in the sub-district administrative organizations.

Keywords: Power political interest, public policy

^{*} Research Article from thesis for theDoctor of Public Administration, PhetchabunRajabhat University.

^{**} Student in Doctor of Public Administration Program in Public Administration,PhetchabunRajabhat University.

^{***} Lecturer, Faculty of Humanities and Social Sciences,PhetchabunRajabhat University.

บทนำ

ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า การเมืองเป็นเรื่องของการจัดสรรหรือแบ่งปันสิ่งที่มีคุณค่าในสังคม (Easton, 1957: 383-400) ซึ่งสิ่งที่มีคุณค่าที่กล่าวถึงอาจจะหมายถึงสิ่งที่คุณค่าทางการเมือง อันได้แก่ การมีส่วนร่วมในอำนาจหรืออำนาจอันชอบธรรม การมีเสรีภาพ เป็นต้น สิ่งที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ อันได้แก่ การมีงานทำ การมีรายได้และสิ่งที่มีคุณค่าทางสังคม อันได้แก่ การได้รับบริการด้านการศึกษา การรักษาพยาบาล เป็นต้น โดยในการจัดสรรหรือแบ่งปันสิ่งที่มีคุณค่าดังกล่าว อาจจะมีลักษณะเป็นทางการเมืองหรือไม่เป็นทางการเมืองก็ได้ การจัดสรรหรือแบ่งปันสิ่งที่มีคุณค่าที่เป็นทางการเมือง ได้แก่ การจัดสรรหรือแบ่งปันที่ออกมาในรูปของนโยบายหรือคำสั่ง สำหรับการจัดสรรหรือแบ่งปันสิ่งที่มีคุณค่าที่ไม่ได้มีลักษณะที่เป็นทางการเมืองก็คือ การที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลนำนโยบายส่วนตัวมาเป็นนโยบายขององค์การหรือของสังคม (ทินพันธุ์ นาคะตะ, 2545: 9) โดยทั่วไปจำนวนของผู้ที่เข้ามาจัดสรรหรือแบ่งปันสิ่งที่มีคุณค่าดังกล่าว มักจะแตกต่างกันไปตามระบอบการปกครอง กล่าวคือ สำหรับประเทศที่มีระบอบการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ การจัดสรรหรือแบ่งปันสิ่งที่มีคุณค่า ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของบุคคลคนเดียว แต่ถ้าประเทศนั้นมีระบอบการปกครองแบบอภิชนาธิปไตย การจัดสรรหรือแบ่งปันก็น่าจะเป็นเรื่องของชนกลุ่มน้อย แต่ถ้าประเทศนั้นมีระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย การจัดสรรหรือแบ่งปันสิ่งที่มีคุณค่าที่ปรากฏออกมาในรูปของนโยบายหรือกฎหมาย โดยทั่วไปก็น่าจะเป็นเรื่องของบุคคลกลุ่มต่างๆ ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดสรรหรือแบ่งปันสิ่งที่มีคุณค่าดังกล่าวกระจายไปทั่วทั้งสังคมสำหรับกรณีของประเทศไทย แม้จะใช้ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยมาเป็นเวลากว่า 50 ปี แต่ปรากฏว่า เท่าที่ผ่านมามีการจัดสรรหรือแบ่งปันสิ่งที่มีคุณค่าในรูปของนโยบายหรือกฎหมาย มักจะกระทำโดยชนชั้นที่เป็นชนกลุ่มน้อย (ทินพันธุ์ นาคะตะ, 2545: 27) (อันได้แก่ ข้าราชการพลเรือน ทหาร และต่อมานักธุรกิจ) แทนที่จะเป็นบุคคลกลุ่มต่างๆ อาทิเช่น เกษตรกร และกรรมกร ซึ่งการที่การจัดสรรหรือแบ่งปันดำรงอยู่ในสภาพเช่นนั้น น่าจะสืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 ไม่ได้ทำให้อำนาจในการจัดสรรหรือแบ่งปันสิ่งที่มีคุณค่าตกอยู่กับบุคคลกลุ่มต่างๆ ตรงกันข้ามกลับไปตกอยู่กับชนชั้นนายหรือชนชั้นปกครอง อันได้แก่ ข้าราชการทหารและพลเรือน ที่มีอำนาจทางการเมือง ที่คิดว่าตนหรือกลุ่มของตนเท่านั้นเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ ตกลงใจแก้ปัญหาของสังคม หากมีกลุ่มใดไม่เห็นด้วยหรือคัดค้านการกระทำของตน ก็มักจะใช้วิธีกดขี่ปราบปรามหรือขจัดเสีย ขณะเดียวกันก็พยายามพัฒนา รักษาอำนาจทางการเมือง เพื่อให้การปกครองของตนได้รับการปฏิบัติตาม (สุจิต บุญบงการ, 2518: 83) ซึ่งพฤติกรรมทางการเมืองของชนชั้นการปกครองเหล่านี้ เป็นไปตามทฤษฎีของ Michels ที่ว่า ในสังคมหนึ่งๆ ผู้ที่ใช้อำนาจทางการเมืองอย่างแท้จริงนั้น เป็นเพียงชนกลุ่มน้อยกลุ่มหนึ่ง ซึ่งมีจำนวนไม่กี่คน ชนกลุ่มน้อยเหล่านี้เป็นบุคคลที่มีความเข้มแข็ง มักจะสามารถควบคุมจัดการกับคนส่วนใหญ่ได้อย่างซ้ำของ ตลอดจนทั้งสามารถ

ใช้กลอุบายที่แยบยลต่างๆ ในการบริหารอีกด้วย ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่า บุคคลกลุ่มน้อยที่ว่ำนี้นี้มีการจัดระเบียบที่ดี ทั้งนี้ เพื่อรักษาตำแหน่งให้นานที่สุดเท่าที่จะทำได้ นอกจากนี้ ก็พยายามรักษาสถานภาพและสิทธิพิเศษของตนไว้ รวมทั้งการพยายามรักษาวิถีการดำเนินชีวิตและชนิดของงานที่ตนเคยชินให้ดำรงอยู่ตลอดไป (Michels, 1968: 80) ซึ่งทฤษฎีของ Michels ดังกล่าว คล้ายคลึงกับทฤษฎีของ Mosca and Pareto ที่เชื่อว่าในสังคมมนุษย์จะมีคนอยู่ 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งคือ กลุ่มที่ทำหน้าที่ปกครองหรือเป็นชนชั้นปกครอง อีกกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มที่ถูกปกครอง ซึ่งโดยปกติแล้ว แม้คนกลุ่มแรกจะมีจำนวนน้อย แต่ก็จะทำหน้าที่ทุกอย่างเกี่ยวกับการเมือง การปกครอง ขณะเดียวกัน ก็จะทำการผูกขาดอำนาจและได้รับผลประโยชน์ต่างๆ ที่อำนาจนำมา (Mosca, 1939) การที่คนกลุ่มน้อยดังกล่าว ทำเช่นนั้นได้เพราะคนกลุ่มนี้มักจะเป็นคนที่มีอำนาจมากที่สุด มั่งคั่ง ร่ำรวยมากที่สุด ได้รับการยกย่องมากที่สุด ดังนั้น คนกลุ่มนี้จึงเป็นกลุ่มคนที่พยายามครอบงำการใช้อำนาจและการตัดสินใจนโยบายของสังคมเอาไว้ในกำมือ เมื่อเป็นเช่นนั้น นักวิชาการ โดยเฉพาะนักรัฐศาสตร์ที่เชื่อเรื่องคนกลุ่มน้อย จึงพยายามชี้ให้เห็นว่า ทุกประเทศ ทุกสังคม ทุกระบบการเมือง ทุกชุมชน ไม่ว่าใหญ่หรือเล็ก จะถูกครอบงำโดยชนชั้นการปกครองเหล่านี้ ที่จะรวมตัวกันอย่างดี อย่างเหนียวแน่น จะพูดภาษาเดียวกัน มีอุดมการณ์ร่วมกัน มีความเชื่อ โลกมนุษย์แบบเดียวกัน มีผลประโยชน์ร่วมกัน และที่สำคัญที่สุดก็คือ จะใช้อำนาจเพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มของตนมากกว่าเพื่อชุมชนและสังคมโดยรวม (ระคม วงษ์น้อย, 2526)

การปฏิรูปการเมืองทำให้สังคมไทยเกิดการตื่นตัวต่อการปรับปรุงการปกครองท้องถิ่นขนาดใหญ่ เพื่อให้เกิดการกระจายอำนาจในทางปฏิบัติ จากเดิมที่มีเพียงนโยบายในการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น แต่ภาพโดยรวมแล้วรัฐบาลส่วนกลางยังคงมุ่งพัฒนาประเทศให้ทัดเทียมอารยประเทศ และพยายามผลักดันนโยบายการพัฒนาความเจริญไปยังเมืองใหญ่ๆ ในแต่ละภูมิภาค รัฐบาลจึงมิได้สนใจในรูปแบบที่เหมาะสมในการปกครองท้องถิ่นมากนัก แต่สนใจที่จะให้การบริหารงานของการปกครองท้องถิ่นที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาประเทศโดยรวมมากกว่า แม้ว่าจะมีการกำหนดนโยบายการกระจายอำนาจไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่อำนาจในการบริหารการเงิน และการคลังของรัฐบาลท้องถิ่นยังคงผูกติดกับการบริหารจัดการของส่วนราชการส่วนกลางเป็นอย่างมากสภาร่างรัฐธรรมนูญ (สสร.) เป็นสภาที่เกิดขึ้นมาเพื่อจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2540 ขึ้นทั้งฉบับ จุดประสงค์เพื่อปฏิรูปการเมืองอันจะนำไปสู่ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่ต่อเนื่องและยั่งยืน รวมถึงการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมเสนอข้อคิดเห็นต่าง ๆ มีการทำประชาพิจารณ์ รวมถึงการหาทางแก้ไขปัญหาคืออื่นๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิรูประบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ได้แก่ การเลือกตั้งที่ไม่บริสุทธิ์และเที่ยงธรรม เนื่องจากการใช้เงินซื้อเสียง การแย่งชิงกันดำรงตำแหน่งบริหารในกระทรวงต่างๆ การแทรกแซงการบริหารของข้าราชการประจำ การฉ้อราษฎร์บังหลวง และการเสนอโครงการ

ใหญ่ๆ ของนักการเมืองเพื่อการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับพุทธศักราช 2540 กำหนดให้การกระจายอำนาจถือเป็นนโยบายหลักของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ รัฐบาลได้ดำเนินการเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปแล้วหลายเรื่อง อาทิ การแก้ไขกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติงานเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกลางและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับบทบัญญัติตามหลักการกระจายอำนาจของรัฐธรรมนูญ และข้อบัญญัติในเรื่องการกระจายอำนาจไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐธรรมนูญได้กำหนดว่ารัฐจะต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองได้ และตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น ระบบสาธารณสุขและสาธารณสุขการ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึง และเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น (มาตรา 78) ในการนี้ถือเป็นจุดเปลี่ยนที่ทำให้การปกครองส่วนท้องถิ่นมีบริบทของการกระจายอำนาจมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะรัฐธรรมนูญฯ ได้กำหนดให้ท้องถิ่นมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการเงิน การคลัง บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญต้องการให้มีการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นในเรื่องการจัดสรรสัดส่วนภาษี และองค์การระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองเป็นสำคัญ นอกจากนี้ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ คือ พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้รายได้ของท้องถิ่นต่อรายได้ของรัฐบาลกลางมีสัดส่วนไม่น้อยไปกว่าร้อยละ 20 ในปีงบประมาณ 2544 และเพิ่มเป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 ในปีงบประมาณ 2546 (มาตรา 284) นับว่ามีผลต่อการบริหารจัดการภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างมาก (สำนักงานปลัดนายกรัฐมนตรี, 2546: 26) นอกจากนี้การประกาศใช้พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 มีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกระบวนการเข้าสู่อำนาจของผู้บริหารท้องถิ่น โดยสภาระดับท้องถิ่นจะต้องมีผู้แทนซึ่งได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นแทนที่เดิมจะมีเฉพาะ “ส่วนผู้บริหารท้องถิ่น” (นายก อบจ. นายกเทศมนตรี และนายก อบต.) เท่านั้น ที่จะต้องมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน หากพิจารณาข้อบัญญัติข้างต้น ถือว่าเป็นการให้ความสำคัญกับการสร้างกระบวนการประชาธิปไตยในท้องถิ่น (Local Democracy) มากขึ้น ทำให้มีการเคลื่อนไหวทางการเมืองภาคประชาชนในระดับท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น และส่งผลกระทบต่อโครงสร้างสถาบันการเมืองการปกครองในทิศทางที่เป็นประชาธิปไตยมากขึ้นและการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเปิดโอกาสให้กลุ่มประชาชนได้เข้าไปมีบทบาทในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น ได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารงานภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น และกฎหมายยังกำหนดให้ปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น จะต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุข

ของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา การจัดทำงบประมาณการจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ส่งผลให้ประชาชนสามารถเข้ามำกำหนดนโยบายสาธารณะ ทิศทางการปกครองท้องถิ่นของไทยได้มากขึ้น นอกเหนือจากการถูกกำหนดมาจากส่วนกลางในลักษณะเดิมๆ อย่างที่ผ่านมา

การศึกษาวิจัยเรื่อง อำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองกับการวิเคราะห์การกำหนดนโยบายสาธารณะของอบต. ผู้ศึกษามีความเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการปฏิรูประบบการเมืองระดับท้องถิ่นส่งผลให้มีการพัฒนาการในการก่อตัวของกลุ่มผลประโยชน์ในอบต. ก็เปลี่ยนไปด้วยกัน การศึกษาในครั้งนี้ มุ่งศึกษาอำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองกับการวิเคราะห์การกำหนดนโยบายสาธารณะของอบต. ศึกษาถึงความเป็นมาของการเมืองของอบต. การรวมกลุ่มผลประโยชน์ การแสดงออกถึงการเรียกร้องกดดัน การจัดสรรผลประโยชน์ของกลุ่มการเมืองในองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อสะท้อนปัญหาที่เกิดขึ้นและเสนอแนะในการป้องกันแก้ไขในเชิงนโยบายต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์นโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์
2. เพื่อศึกษาบทบาทและกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะของกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์
3. เพื่อศึกษาสหสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์
4. เพื่อเสนอแนวทางในการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์

วิธีการดำเนินการวิจัย

แนวทางการวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณมีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลกับประชากรเป้าหมาย ข้าราชการ พนักงาน นักการเมืองและกลุ่มนักธุรกิจ อบต.จังหวัดเพชรบูรณ์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ข้าราชการ พนักงาน นักการเมืองและกลุ่มนักธุรกิจ อบต. จังหวัดเพชรบูรณ์ กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 1,819 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะคำถามปลายปิดแบ่งออกเป็น

3 ส่วน

1. แบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับด้านบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา งาน และอาชีพ
2. แบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทางการเมือง ประกอบด้วย ข้าราชการ พนักงาน นักการเมือง และกลุ่มนักธุรกิจ
3. แบบสอบถามที่เกี่ยวกับความขัดแย้งในระบบราชการ ประกอบด้วย กระบวนการกำหนดนโยบาย การแสวงหาทางเลือก การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายและปัจจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายการเมืองกับฝ่ายบริหาร

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูลนั้นสามารถแยกอธิบายลักษณะการใช้สถิติต่าง ๆ ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา ใช้เพื่อให้ทราบลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การแจกแจงความถี่ (frequency) ร้อยละ (percent) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
2. สถิติเชิงอนุมานใช้ในการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน ความสัมพันธ์ของตัวแปรโดยใช้สถิติการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ค่าโนนิคอล (Canonical)

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทและกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะของกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์

1.1 การใช้อำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองของพนักงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายด้าน พบว่า มีการใช้อำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองของพนักงานในการให้ข้อมูล เสนอแนะช่วยฝ่ายการเมืองในการกำหนดนโยบายสาธารณะมากที่สุด รองลงมาคือ มีการใช้อำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองของพนักงานในการใช้ข้อมูลลับของทางราชการเพื่อแสวงหาประโยชน์แก่ตนเองและพวกพ้องส่วนมีการใช้อำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองของพนักงานเพื่อเรียกร้องผลประโยชน์เพื่อแลกกับการปฏิบัติหรือละเว้นต่อการปฏิบัติหน้าที่น้อยกว่าด้านอื่นๆ

1.2 การใช้อำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองของข้าราชการในภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายด้าน พบว่า มีการใช้อำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองของข้าราชการในการรับผลประโยชน์หรือการเรียกร้องสิ่งตอบแทนจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบมากที่สุดรองลงมา

คือ มีการใช้อำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองของข้าราชการในการใช้อำนาจหน้าที่ในการต่อรองหรือ ประนีประนอมกับกลุ่มที่มีผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายสาธารณะส่วนการใช้อำนาจ ผลประโยชน์ทางการเมืองของข้าราชการในการรับผิดชอบต่อองค์กรโดยน่านโยบายไปปฏิบัติตามให้ ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของนโยบายนั้นน้อยกว่าด้านอื่น ๆ

1.3 การใช้อำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองของนักการเมืองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาองค์ประกอบรายด้าน พบว่า การใช้อำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองของนักการเมืองในด้านเป็น สมาชิกสภา/ผู้บริหารท้องถิ่นมาดำเนินธุรกิจกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตนเป็นสมาชิกมากที่สุด รองลงมาคือ การใช้อำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองของนักการเมืองในด้านเป็นสมาชิกสภา/ผู้บริหาร ท้องถิ่นให้หลักการตัดสินใจดำเนินงานที่เน้นเสี่ยงข้างมากซึ่งเสี่ยงสนับสนุนส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับฝ่ายการเมือง ส่วนการใช้อำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองของนักการเมืองในการเป็นสมาชิกสภา/ผู้บริหารท้องถิ่นมี การใช้ตำแหน่งหน้าที่เลือกผลักดันโครงการที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง/ญาติ/พวกพ้องน้อยกว่าด้าน อื่น ๆ

1.4 การใช้อำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองของนักธุรกิจในการภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาองค์ประกอบรายด้าน พบว่า มีการใช้อำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองของนักธุรกิจในด้านเข้ามา สนับสนุนนักการเมืองเพื่อให้มีอำนาจในการต่อรองเกี่ยวกับผลประโยชน์ธุรกิจมากที่สุด รองลงมาคือ มีการ ใช้อำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองของนักธุรกิจด้านการเป็นผู้ให้การสนับสนุนนักการเมืองทั้งในทางตรง และทางอ้อม โดยอาศัยกลไกภายในอบต.ให้สร้างนโยบายต่างๆ ที่เป็นประโยชน์แก่กลุ่มส่วนการใช้ อำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองของนักธุรกิจในมีส่วนร่วมในการต่อรอง/ประนีประนอมให้การนำ นโยบายไปปฏิบัติ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ผลประโยชน์ของกลุ่มน้อยกว่าด้านอื่น ๆ

1.5 การกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นด้านกระบวนการกำหนด นโยบายในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายข้อ พบว่า กระบวนการกำหนดนโยบาย ในด้านกระบวนการขั้นตอนต่างๆ ในการกำหนดนโยบายที่ถูกกำหนดจากอำนาจรัฐส่วนกลางระบบ ราชการมากที่สุด รองลงมาคือ กระบวนการกำหนดนโยบายในด้านอบต. มีการจัดเรียงลำดับความสำคัญ ของปัญหาตามความจำเป็นเร่งด่วนความต้องการของชุมชน ขณะที่กระบวนการกำหนดนโยบายในด้านอบต. ใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในการวางแผนกำหนดนโยบาย เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องตรงและเชื่อถือได้มากที่สุดน้อยกว่า ด้านอื่น ๆ

1.6 การกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นด้านการเสนอทางเลือกใน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายด้าน พบว่า การเสนอทางเลือกในด้านมีการตัดสินใจ ทางเลือกนโยบายสาธารณะโดยลงทุนใช้ทรัพยากรของรัฐที่น้อยที่สุด แต่แก้ปัญหาตอบสนองความต้องการ

ของประชาชนได้มากที่สุดรองลงมาคือ การเสนอทางเลือกในด้านมีการวิเคราะห์นโยบายตัดสินใจบนฐานความรู้ เห็นความสำคัญของสิทธิมนุษยชน ความเป็นธรรมชาติของการเสนอทางเลือกในด้านมีการวิเคราะห์แต่ละทางเลือกชัดเจนถึงผลดีผลเสีย หรือข้อเด่นของแต่ละทางเลือกน้อยกว่าด้านอื่น ๆ

1.7 การกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นด้านการพัฒนาทางเลือกในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายด้าน พบว่า การพัฒนาทางเลือกด้านระบบราชการไม่ผูกขาดอำนาจในการกำหนดตัดสินใจมากที่สุด รองลงมาคือ การพัฒนาทางเลือกด้านการพัฒนานโยบายสาธารณะเกิดจากการยอมรับความต้องการที่มีความหลากหลายความแตกต่างของประชาชนการพัฒนาทางเลือกด้านกำหนดนโยบายที่ตอบสนองความต้องการปัญหาของผู้มีส่วนได้เสียอย่างแท้จริงน้อยกว่าด้านอื่น ๆ

1.8 การกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการกำหนดนโยบายในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายด้านประชาชนมีส่วนร่วมเป็นกรรมการในการดำเนินงานตามโครงการกิจกรรมของอบต.มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมเป็นกรรมการในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาของ อบต. ขณะที่ด้าน อบต. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อเสนอปัญหา/ความต้องการของชุมชนและด้านประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอแผนงาน/โครงการของชุมชนต่อที่ประชุมประชาคมน้อยกว่าด้านอื่น ๆ

1.9 การกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นด้านปัจจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายการเมืองกับฝ่ายบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายด้าน พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายการเมืองกับฝ่ายบริหารด้านฝ่ายบริหารมีฐานะเป็นระบบย่อยของฝ่ายการเมืองมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายการเมืองกับฝ่ายบริหารไม่ได้เป็นความสัมพันธ์ส่วนบุคคลแต่ถูกกำหนดด้วยกฎหมาย ในขณะที่การก้าวข้ามแทรกแซงช่วยเหลือระหว่างฝ่ายการเมืองกับฝ่ายบริหารในการกำหนดนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติน้อยกว่าด้านอื่น ๆ

2. สหสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์

2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองกับวิเคราะห์การกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านกระบวนการกำหนดนโยบายพบว่า ตัวแปรตามที่ได้รับอิทธิพลมากที่สุดคือ กระบวนการขั้นตอนต่าง ๆ ในการกำหนดนโยบายที่ถูกกำหนดจากอำนาจรัฐส่วนกลางระบบราชการ และองค์การบริหารส่วนตำบลใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในการวางแผนกำหนดนโยบาย เป็นข้อมูลที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้มากที่สุด ส่วนองค์ประกอบอื่นได้รับอิทธิพลน้อยกว่า อาจกล่าวได้ว่า ตัวแปรตาม

การกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านกระบวนการกำหนดนโยบายในองค์ประกอบกระบวนการขั้นตอนต่าง ๆ ในการกำหนดนโยบายที่ถูกกำหนดจากอำนาจรัฐส่วนกลางระบบราชการ และองค์การบริหารส่วนตำบลใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในการวางแผนกำหนดนโยบาย เป็นข้อมูลที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้มากที่สุดมีบทบาทสำคัญ ส่วนตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามดังกล่าวสูงกว่าตัวแปรอื่น ได้แก่ อำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองของนักการเมือง รองลงมาคืออำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองของข้าราชการหมายความว่า องค์ประกอบด้านอำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองของนักการเมือง มีแนวโน้มจะทำให้การกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านกระบวนการกำหนดนโยบายสูงกว่าองค์ประกอบด้านอื่น ๆ ส่วนอำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองของข้าราชการซึ่งมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำในขณะที่อำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองของพนักงานและกลุ่มนักธุรกิจมีความสัมพันธ์ต่อการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านกระบวนการกำหนดนโยบายในระดับต่ำมาก

2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองกับวิเคราะห์การกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการเสนอทางเลือก พบว่า ตัวแปรตามที่ได้รับอิทธิพลมากที่สุดคือ มีการวิเคราะห์แต่ละทางเลือกชัดเจนถึงผลดีผลเสียหรือข้อเด่นของแต่ละทางเลือก และมีการวิเคราะห์นโยบายตัดสินใจนโยบายอยู่บนฐานความรู้ เห็นความสำคัญของสิทธิมนุษยชน ความเป็นธรรม ความเสมอภาคเท่าเทียมกันส่วนองค์ประกอบอื่นได้รับอิทธิพลน้อยกว่า อาจกล่าวได้ว่า ตัวแปรตามการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการเสนอทางเลือกในองค์ประกอบมีการวิเคราะห์แต่ละทางเลือกชัดเจนถึงผลดีผลเสียหรือข้อเด่นของแต่ละทางเลือก และมีการวิเคราะห์นโยบายตัดสินใจนโยบายอยู่บนฐานความรู้ เห็นความสำคัญของสิทธิมนุษยชน ความเป็นธรรม ความเสมอภาคเท่าเทียมกันมีบทบาทสำคัญ ส่วนตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามดังกล่าวสูงกว่าตัวแปรอื่นในทางกลับกัน ได้แก่ อำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองของข้าราชการ รองลงมาคืออำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองของนักการเมืองหมายความว่า องค์ประกอบด้านอำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองของข้าราชการ และนักการเมือง มีแนวโน้มจะทำให้การกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการเสนอทางเลือกสูงกว่าองค์ประกอบด้านอื่น ๆ

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองกับวิเคราะห์การกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการพัฒนาทางเลือก พบว่า ตัวแปรตามที่ได้รับอิทธิพลมากที่สุดคือกำหนดนโยบายที่ตอบสนองความต้องการปัญหาของผู้มีส่วนได้เสียอย่างแท้จริง และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในสร้างกระบวนการทางสังคมในการผลักดันนโยบายให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ส่วนองค์ประกอบอื่นได้รับอิทธิพลน้อยกว่า อาจกล่าวได้ว่า ตัวแปรตามการกำหนดนโยบายสาธารณะของ

องค์การบริหารส่วนตำบลด้านการพัฒนาทางเลือกในองค์ประกอบกำหนดนโยบายที่ตอบสนองความต้องการปัญหาของผู้มีส่วนได้เสียอย่างแท้จริง และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในสร้างกระบวนการทางสังคมในการผลักดันนโยบายให้เป็นที่ยอมรับของสังคมมีบทบาทสำคัญ ส่วนตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามดังกล่าวสูงกว่าตัวแปรอื่น ได้แก่ อำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองของนักการเมือง รองลงมาคือ อำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองของข้าราชการ หมายความว่าองค์ประกอบด้านอำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองของนักการเมือง มีแนวโน้มจะทำให้การกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการพัฒนาทางเลือกสูงกว่าองค์ประกอบด้านอื่นๆ ส่วนอำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองของข้าราชการซึ่งมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำในขณะที่อำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองของพนักงานและกลุ่มนักธุรกิจมีความสัมพันธ์ต่อการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการพัฒนาทางเลือกในระดับต่ำมาก

2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองกับวิเคราะห์การกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย พบว่า ตัวแปรตามที่ได้รับอิทธิพลมากที่สุดคือ ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอแผนงาน/โครงการของชุมชนต่อที่ประชุมประชาคม และประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสของการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนองค์ประกอบอื่นได้รับอิทธิพลน้อยกว่า อาจกล่าวได้ว่า ตัวแปรตามการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายขององค์ประกอบประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอแผนงาน/โครงการของชุมชนต่อที่ประชุมประชาคม และประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสของการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทสำคัญ ส่วนตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามดังกล่าวสูงกว่าตัวแปรอื่น ได้แก่ อำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองของนักการเมือง รองลงมาคือ อำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองของพนักงานหมายความว่า องค์ประกอบด้านอำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองของนักการเมืองและพนักงานมีแนวโน้มจะทำให้การกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายสูงกว่าองค์ประกอบด้านอื่น ๆ

2.5 ความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองกับวิเคราะห์การกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านปัจจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายการเมืองกับฝ่ายบริหารพบว่าตัวแปรตามที่ได้รับอิทธิพลมากที่สุดคือ การก้าวข้าม แทรกแซง ช่วยเหลือระหว่างฝ่ายการเมืองกับฝ่ายบริหารในการกำหนดนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ และฝ่ายการเมืองมีสิ่งจูงใจให้ฝ่ายบริหารในการปฏิบัติตามนโยบายสาธารณะ เช่น ความดีความชอบ ส่วนองค์ประกอบอื่นได้รับอิทธิพลน้อยกว่า อาจกล่าวได้ว่า ตัวแปรตามการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลด้าน

ปัจจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายการเมืองกับฝ่ายบริหารในองค์ประกอบการก้าวถ่ายแทรกแซงช่วยเหลือระหว่างฝ่ายการเมืองกับฝ่ายบริหารในการกำหนดนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ และฝ่ายการเมืองมีสิ่งจูงใจให้ฝ่ายบริหารในการปฏิบัติตามนโยบายสาธารณะ เช่น ความดีความชอบมีบทบาทสำคัญ ส่วนตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามดังกล่าวสูงกว่าตัวแปรอื่น ได้แก่ อำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองของนักการเมือง รองลงมาคือ อำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองของพนักงาน หมายความว่า องค์ประกอบด้านอำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองของนักการเมืองมีแนวโน้มจะทำให้การกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านปัจจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายการเมืองกับฝ่ายบริหารสูงกว่าองค์ประกอบด้านอื่น ๆ ส่วนอำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองของพนักงานซึ่งมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองกับการวิเคราะห์การกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจในการนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุของอำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองกับการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านกระบวนการกำหนดนโยบายจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองประกอบด้วยพนักงาน ข้าราชการ นักการเมืองและกลุ่มนักธุรกิจกับการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านกระบวนการกำหนดนโยบายซึ่งประกอบด้วยขอบเขต, ใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในการวางแผนกำหนดนโยบายเป็นข้อมูลที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้มากที่สุดตอบ, มีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาตามความจำเป็นเร่งด่วนความต้องการของชุมชนขอบเขต, กำหนดเกณฑ์วิเคราะห์ ตัดสินใจประเด็นปัญหา ความต้องการโดยอิงประโยชน์ของสังคมส่วนรวมและกระบวนการขั้นตอนต่างๆ ในการกำหนดนโยบายที่ถูกกำหนดจากอำนาจรัฐส่วนกลางระบบราชการ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุของอำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองกับการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการเสนอทางเลือก

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองประกอบด้วยพนักงาน ข้าราชการ นักการเมืองและกลุ่มนักธุรกิจกับการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการเสนอทางเลือก ซึ่งประกอบด้วย มีการวิเคราะห์นโยบาย ตัดสินนโยบายอยู่บนฐานความรู้ เห็นความสำคัญของสิทธิมนุษยชน ความเป็นธรรม ความเสมอภาคเท่าเทียมกัน มีการวิเคราะห์แต่ละทางเลือก

ชัดเจนถึงผลดี ผลเสีย หรือข้อเด่นของแต่ละทางเลือก มีการตัดสินใจเลือกนโยบายสาธารณะ โดยลงทุนใช้ทรัพยากรของรัฐที่น้อยที่สุดแต่แก้ปัญหา ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้มากที่สุด

3. ความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุของอำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองกับการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการพัฒนาทางเลือก

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองประกอบด้วยพนักงานข้าราชการ นักการเมืองและกลุ่มนักธุรกิจกับการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการพัฒนาทางเลือก ซึ่งประกอบด้วย กำหนดนโยบายที่ตอบสนองความต้องการปัญหาของผู้มีส่วนได้เสียอย่างแท้จริง เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในสร้างกระบวนการทางสังคมในการผลักดันนโยบายให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ระบบราชการไม่ผูกขาดอำนาจในการกำหนด ตัดสินนโยบาย การพัฒนานโยบายสาธารณะเกิดจากการยอมรับความต้องการที่มีความหลากหลายความแตกต่างของ

4. ความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุของอำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองกับการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองประกอบด้วยพนักงานข้าราชการ นักการเมืองและกลุ่มนักธุรกิจกับการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายซึ่งประกอบด้วย อบต.เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อเสนอปัญหาความต้องการของชุมชน ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอแผนงาน/ โครงการของชุมชนต่อที่ประชุมประชาคมประชาชนมีส่วนร่วมเป็นกรรมการในการดำเนินงานตามโครงการกิจกรรมของอบต. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมเป็นกรรมการในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาของอบต. และประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสของการปฏิบัติงานของอบต.

5. จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจผลประโยชน์ทางการเมืองประกอบด้วยพนักงานข้าราชการ นักการเมืองและกลุ่มนักธุรกิจกับการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลปัจจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายการเมืองกับฝ่ายบริหาร ประกอบด้วยความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายการเมืองกับฝ่ายบริหารไม่ได้เป็นความสัมพันธ์ส่วนบุคคลแต่ถูกกำหนดด้วยกฎหมาย การก้าวท้าวแทรกแซงช่วยเหลือระหว่างฝ่ายการเมืองกับฝ่ายบริหารในการกำหนดนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ ฝ่ายการเมืองมีสิ่งจูงใจให้ฝ่ายบริหารในการปฏิบัติตามนโยบายสาธารณะ เช่น ความดีความชอบ และฝ่ายบริหารมีฐานะเป็นระบบย่อยของฝ่ายการเมือง

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ควรศึกษาปัญหาสาเหตุของการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลของกลุ่มนักการเมือง และข้าราชการในองค์การบริหารส่วนตำบล เข้ามาแทรกแซงในการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ลุ่มลึก สาเหตุ ปัจจัยปัญหาด้านต่างๆ และเปรียบเทียบกับหน่วยงานอื่นในเรื่อง อำนาจผลประโยชน์ชนชั้นนำทางการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง
2. ควรศึกษาสนับสนุนให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมรับฟังและเสนอแนะการกำหนดนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างแท้จริง และสนองความต้องการของประชาชน เพื่อลดช่องว่างไม่ให้เกิดการทุจริต เพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มการเมือง
3. ควรศึกษาปัญหาการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลในเชิงลึก การกำหนดนโยบาย การจัดซื้อจัดจ้าง และศึกษาพฤติกรรมของกลุ่มการเมือง ตลอดจน พนักงาน ข้าราชการในองค์การบริหารส่วนตำบล
4. ควรส่งเสริมสนับสนุนหลักธรรมาภิบาล จริยธรรม ของนักการเมืองท้องถิ่นและพนักงาน ข้าราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล

เอกสารอ้างอิง

- ทินพันธุ์ นาคะตะ. (2545). *ประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ: โครงการเอกสารและตำรา คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ระดม วงษ์น้อม. (2527). *แนวความคิดเกี่ยวกับชนชั้นนำและการศึกษาโครงสร้างอำนาจชุมชน*. ศูนย์วิจัยคณะรัฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุจิต บุญบงการ. (2519). “อำนาจทางการเมืองของผู้บริหารไทย” ใน รักเมืองไทย: ภาควิชาประวัติศาสตร์และการเมือง. สมบัติ จันทรวงศ์ และรังสรรค์ ธนะพรพันธุ์. บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- Easton, David. (1957). “An Approach to the Analysis of Political System” *World Politics*.: 383-400.
- Michaels, Robert. (1968). *Political Parties*. New York :Colier Books.
- Mosca, Gaeta no. (1939). 9.2. New York: McGraw-Hill.
